

Quick reference card

*mogelijke handelingen en maatregelen
voor partijen die betrokken zijn bij
overlastgevende asielzoekers*

Inleiding

Al langere tijd hebben we te maken met de problematiek van overlastgevende asielzoekers. Asielzoekers in de asielprocedure kunnen betrokken zijn bij incidenten of overlastveroorzaken op en rondom COA-locaties maar ook daarbuiten. De mate waarin dit speelt fluctueert, en de aard en achtergrond van overlast is vaak divers. Bij de aanpak stellen we de brede opgave van het Ministerie van JenV centraal; bewaken rechtstaat, veiligheid en stabiliteit. Dit vertaalt zich in een focus op asielzoekers die de 'norm' waar het Ministerie van JenV voor staat, overschrijden.

Wat vaststaat is dat een overlastgevende vreemdeling (herhaaldelijk) gedrag vertoont dat door de omgeving als ontoelaatbaar wordt ervaren. Overlast is een subjectief verschijnsel, dat door objectief vast te stellen en waar te nemen gedragingen wordt veroorzaakt. Omdat het een subjectief verschijnsel betreft waarbij de ervaring van de omgeving doorslaggevend is, kan niet altijd door kwantificeerbare gegevens worden vastgesteld wanneer er sprake is van een overlastgevend persoon.

Het beheersen van de gevolgen van overlast vraagt een grote inzet van alle betrokken partijen. Om tot een effectieve aanpak te komen is een intensieve, casusgerichte samenwerking tussen de strafrechtketen, de migratieketen en het lokaal bestuur noodzakelijk. Dit om al het instrumentarium dat strafrechtelijk, vreemdelingrechtelijk en bestuursrechtelijk voorhanden is ook zo effectief mogelijk in te kunnen zetten. Ook daarom staan in het omgaan met overlast incidenten registratie, dossier opbouw en het delen van informatie centraal. Het is daarbij van belang om scherp te zijn wanneer overlastgevend gedrag over gaat in crimineel gedrag, en wanneer de aanpak dus primair via het strafrecht dient te verlopen.

Voor alle betrokken partners behoort het werken met overlastgevers voor een deel tot het 'gewone' werk. Op sommige punten zal daarbij geïntensiveerd worden, zodat zaken structureel verbeterd en doorontwikkeld kunnen worden. Hierbij dient er oog voor te zijn dat, gezien de ernst en de complexiteit van de

problematiek, het vraagstuk in bepaalde tijden de inzet van de reguliere bedrijfsvoering kan overstijgen.

De betrokken organisaties dragen op meerdere manieren bij aan de aanpak van overlast problematiek:

- Allen hebben aandacht voor de juiste aanpak van overlastgevers en leggen passende maatregelen in geval van overlast op en rondom azc's;
- In geval van (verdenkingen van) strafbare feiten schakelen allen met de politie en wordt aangifte of melding gedaan.
- Aangifte doen is altijd wenselijk. Het biedt echter geen garantie dat er ook een strafrechtelijke opvolging gegeven kan worden. Toedeling van opsporingscapaciteit voor delicten is daarbij een afweging van het lokale gezag.
- Allen hebben hierbij aandacht voor dossieropbouw en zorgen ervoor dat signalen snel worden gemeld, verzameld en zo nodig geëscaleerd en breed worden gedeeld met betrokken partijen;
- Dossiers worden besproken in het RAO en LTO;
- Waar oplossingen ontbreken spannen allen zich in voor het proactief vinden van (grensverkennende) mogelijkheden om overlast te beperken en/of tegen te gaan.

U vindt hierbij een lijst met mogelijke handelingen en maatregelen voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers. Er is gekozen voor een breed overzicht en geen stroomschema of checklist, gezien de noodzaak voor een persoonsgerichte aanpak. Ook kunnen er meerdere maatregelen tegelijkertijd worden genomen en is er niet per se een logische volgorde. Daarnaast zal er al naar gelang de situatie moeten worden bezien welke maatregelen effectief kunnen zijn. Er is dan ook lokaal overleg nodig om te bepalen wat er op dat nodig is. Het betreft altijd maatwerk.

Naar lijst met mogelijke handelingen en maatregelen voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers.

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

Nidos
Voogdij-instelling
voor alleenstaande,
minderjarige
vluchtelingen en
asielzoekers

DT&V
Dienst Terugkeer
en Vertrek

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

Politie

COA
Centraal Orgaan
opvang
asielzoekers

Incidenten registratie, dossier opbouw en het delen van informatie staan centraal

**Zorg-
instellingen**

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
T 070 370 79 11

December 2018 | Publicatie-nr. 116984

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

COA
Centraal Orgaan
opvang
asielzoekers

LTO
Lokaal Terugkeer Overleg

COA¹

Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV) maatregelen ²	Inhouden financiële verstrekkingen gedurende bepaalde tijd (beperkt toepasbaar voor 12+, volledig toepasbaar voor 18+)
	Ontzeggen opvang (gedurende bepaalde of onbepaalde tijd) (18+)
	Plaatsen in de extra begeleiding en toezichtlocatie (ebtl) (18+ (overleg met gemeente om te verlagen naar 16+gaande)
Overige handelingen	Mondelinge waarschuwingen/Correctiegesprekken
	Waarschuwingbrief
	Leermaatregel
	Afkoel periode
	Versnelde doorstroom (versnelde opname in asielprocedure door IND op verzoek COA)
	Groepen uit elkaar halen
	Overplaatsen
	Melding doen bij politie (in het kader van dossieropbouw)
	Aangifte doen bij politie (eventueel ovv veilig publieke taak)
	Locatieverbod (voor andere dan 'eigen' locatie)
	Onthouden voorzieningen (bv geen toegang tot OLC)
	Verhalen schade
	AMV plaatsen in time-out
	Competentielijst invullen
	Signaleringslijst invullen
Handelingen (voor achterliggende zorgvraag)	Plaatsen in Veldzicht (vrijwillig of IBS/RM)
	Plaatsen in de Intensief Begeleidende Opvang (IBO) (18+, vrijwillig)
	Inschakelen zorginstellingen
	Betrekken Ketenbreed Calamiteiten Team (KCT)

GV
Terugkeer
rtrek

Politie

**Zorg-
instellingen**

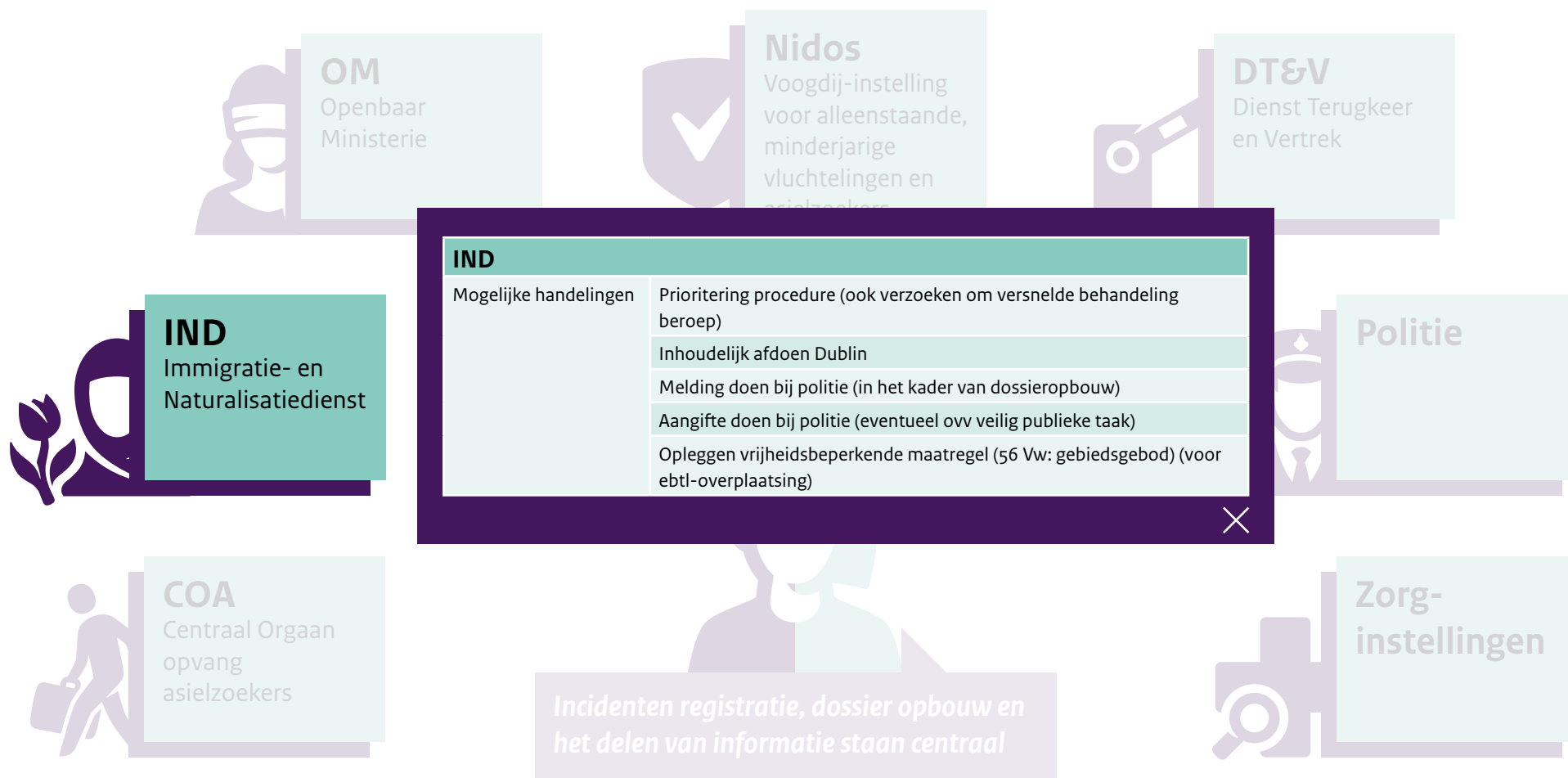
oek

¹ Bij het opleggen van maatregelen voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen vindt altijd overleg plaats met het Nidos

² NB: voor enkele opvang modaliteiten is het Reglement Onthouding Verstrekkingen (ROV) beperkt toepasbaar

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

OM	
Mogelijke handelingen	Toepassen snelrecht
	(langer) Ophouden na strafrechtelijke aanhouding (wanneer zicht op vreemdelingenbewaring)
	Gebruikelijke strafrechtelijke middelen (inclusief contactverbod)
	Inrichting stelselmatige daders
	Opleggen van taakstraffen

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

COA
Centraal Orgaan
opvang
asielzoekers

Incidenten registratie, dossier opbouw en het delen van informatie staan centraal

Politie

**Zorg-
instellingen**

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

Nidos
Voogdij-instelling
voor alleenstaande,
minderjarige
vluchtelingen en
asielzoekers

DT&V
Dienst Terugkeer
en Vertrek

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

Nidos

Het opleggen van een maatregel bij een minderjarige gebeurt altijd met betrokkenheid van de Nidos voogd	Reflectiegesprekken waarvan een waarschuwing of correctie onderdeel kan zijn
	Plaatsen in gesloten jeugdzorg
	Plaatsen in beschermde opvang
	Veiligheidsplan opstellen
	Persoonlijke begeleiding
	Plaatsing in een opvang gezin
	(Verplichte) dagbesteding inzetten (inclusief onderwijs)
	Melding doen bij politie (in het kader van dossieropbouw)
	Aangifte doen bij politie (eventueel ovv veilig publieke taak)
	Inschakelen zorginstellingen

Incidenten registreren
het delen van informatie

✕

COA
Centraal Orgaan
opvang
asielzoekers

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

DT&V

Mogelijke handelingen	Melding doen bij politie (in het kader van dossieropbouw)
	Aangifte doen bij politie (eventueel ovv veilig publieke taak)
	Opleggen vrijheidsbeperkende maatregel (56 Vw: gebiedsgebod)
	Opleggen vrijheidsontnemende maatregel (59 Vw: IBS)
	Prioritering vertrekprocedure

DT&V

Dienst Terugkeer en Vertrek

IND

Immigratie- en Naturalisatiedienst

Politie

COA

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Zorginstellingen

Incidenten registratie, dossier opbouw en het delen van informatie staan centraal

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

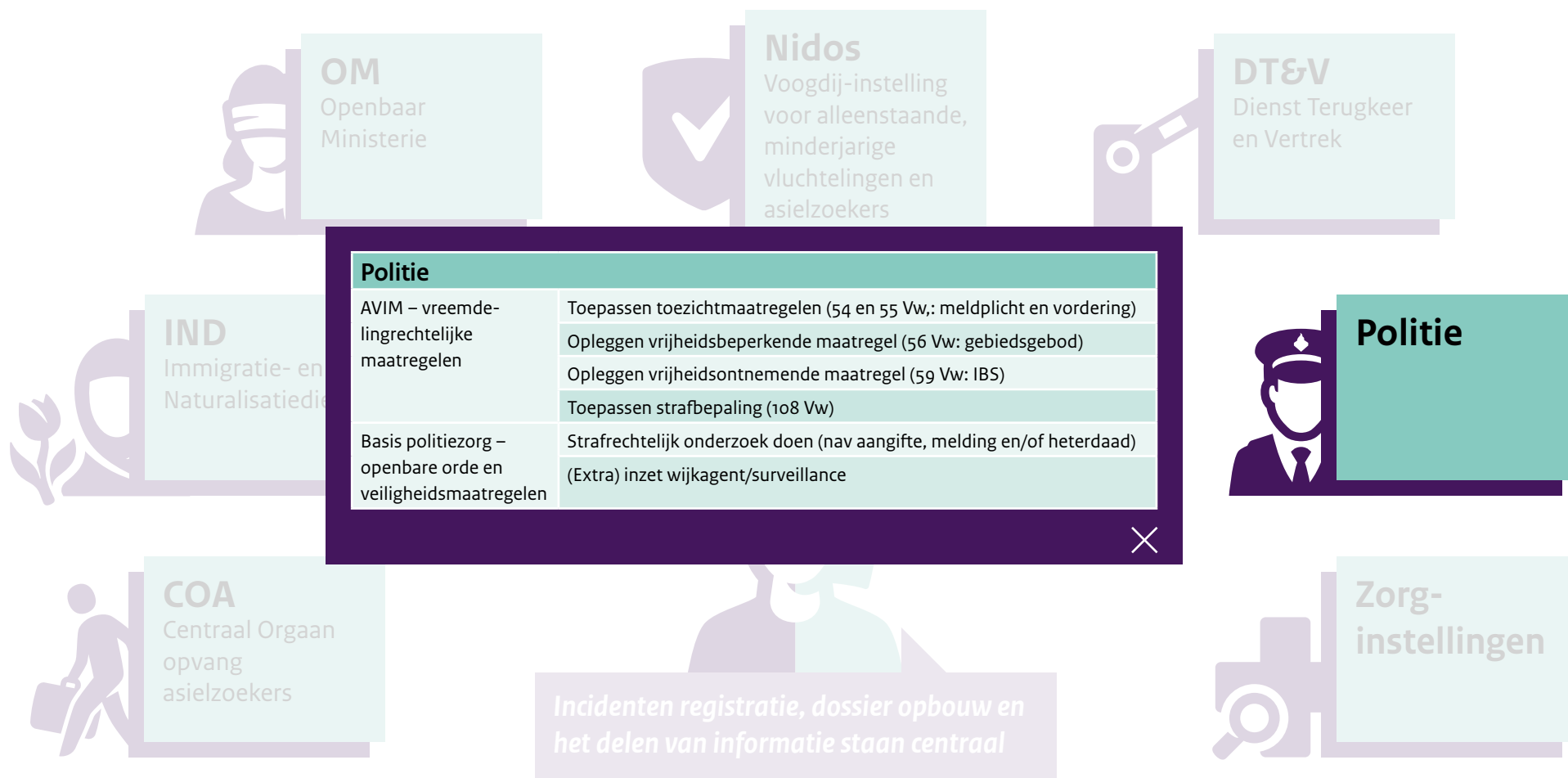
RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

Nidos
Voogdij-instelling
voor alleenstaande,
minderjarige
vluchtelingen en
asielzoekers

DT&V
Dienst Terugkeer
en Vertrek

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

Politie

COA
Centraal Org
opvang
asielzoekers

Zorginstellingen	
Mogelijke handelingen	Advies geven mbt seksuele voorlichting, loverboys, mensenhandel, etc
	Fysieke en psychologische zorg verlenen (inclusief EMDR)
	Verslavingszorg verlenen
	Psychologisch onderzoek doen
	Inschakelen crisisdienst
	Melding doen bij politie (in het kader van dossieropbouw)
	Aangifte doen bij politie (eventueel ovv veilig publieke taak)

**Zorg-
instellingen**

LTO
Lokaal Terugkeer Overleg

RAO
Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

Nidos
Voogdij-instelling
voor alleenstaande,
minderjarige
vluchtelingen en
asielzoekers

DT&V
Dienst Terugkeer
en Vertrek

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

Politie

**Zorg-
instellingen**

Lokaal Terugkeer Overleg (LTO)	
Taken irt overlast	Overlegorgaan tussen vertegenwoordigers van COA, IND, Politie, DT&V (vaste deelnemers, mogelijk op uitnodiging anderen)
	Waarborgt dat overlast een vast agendapunt is
	Waar nodig zaken en trends opschalen naar het RAO
	Schakelt multi disciplinair team (MDT) in waar nodig om bepaalde – vastgelopen – zaken die (mogelijk) politiek, media en maatschappelijk gevoelig zijn met een frisse en onbevangen blik te bekijken en een advies uit te brengen over het vervolg van deze zaken.

en al

LTO
Lokaal Terugkeer Overleg

RAO
Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

Nidos
Voogdij-instelling
voor alleenstaande,
minderjarige
vluchtelingen en
asielzoekers

DT&V
Dienst Terugkeer
en Vertrek

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

Politie

COA
Centraal Orgaan
opvang
asielzoekers

Regionaal Afstemming Overleg (RAO)

Taken irt overlast	Overlegorgaan tussen vertegenwoordigers van COA, IND, Politie, DT&V (vaste deelnemers, mogelijk op uitnodiging anderen)
	Waarborgt dat overlast een vast agendapunt is
	Bespreekt opgeschaalde individuele zaken
	Ondersteunt LTO en stimuleert de verbinding tussen partijen
	Waar nodig zaken en trends opschalen naar het Deelberaad Asiel

**Zorg-
instellingen**

Overlegstructuren

LTO

Lokaal Terugkeer Overleg

RAO

Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek

Mogelijke handelingen en maatregelen

voor partijen die betrokken zijn bij overlastgevende asielzoekers

OM
Openbaar
Ministerie

Nidos
Voogdij-instelling
voor alleenstaande,
minderjarige
vluchtelingen en
asielzoekers

DT&V
Dienst Terugkeer
en Vertrek

IND
Immigratie- en
Naturalisatiedienst

Politie

COA
Centraal Orgaan
opvang
asielzoekers

Zorg-
ingen

Inci-
het

Lokale driehoek	
	Overlegorgaan tussen vertegenwoordigers van de politie, openbaar ministerie en lokale overheid
	Bespreken lokale handhaving van de wet en openbare orde en veiligheid

X

Overlegstructuren

LTO
Lokaal Terugkeer Overleg

RAO
Regionaal Afstemming Overleg

Lokale driehoek